

Интервју: Љубинка Георгијевић

8.
СТРАНА

3.
СТРАНА

Активности у Српској школи у Сегедину

10.
СТРАНА

СНН

Добитница признања „За народности”

7.
СТРАНА

Малишани са вољеним Деда Мразом

ПОЛИТИКА

Застава Светске изложбе у Београду

Одлука је коначна и званично потврђена: Београд ће 2027. године бити домаћин Специјализоване светске изложбе под мотом „Играј за човечанство – спорт и музика за све“. Манифестација, позната и под називом Експо, организује се под покровитељством Бироа међународних изложби (БИЕ), са седиштем у Паризу, где је његова застава и предата српској делегацији.

Свечани пријем Експо знамења организован је у београдском Сава центру, уз велики број угледних званица, укључујући и генералног секретара БИЕ Димитрија Керкенцеса. Заставу је директор предузећа „Експо 2027“ Душан Боровчанин предао председнику Владе Републике Србије Милошу Вучевићу.

„Србија ће бити први домаћин ове изложбе на Западном Балкану, ово је велика част, али и велика одговорност, јер ћемо нашој држави и свим њеним грађанима донети нове могућности и верујем виши животни стандард“, изјавио је српски премијер.

Према његовим речима „Експо 2027“ ће бити прекретница свеукупног развоја Србије, али и место повезивања људи из читавог света спремних за сарадњу у различитим областима, од иновација до културе и спорта.

„Такву част и такву шансу Србија

никада није имала, а Београд, као веза између Истока и Запада, постаће мост који повезује различите народе, идеје и визије“, додао је Вучевић.

Министар финансија Синиша Мали је проценио да ће изложбу посетити најмање три милиона људи, а до њиховог доласка српски неимари ће реализовати 323 пројекта, не само на главној локацији, у околини Сурчина, већ у читавој Србији.

„Експо 2027“ представља прилику да се трансформише читава југоисточна Европа, биће то платформа за приказивање културолошког богатства и креативности целог региона. Основна тема манифестације, спорт и музика кроз игру, универзалног је

карактера, то је језик који сви разумеју и сваког инспирише“, истакао је Дмитри Керкенцес, експерт за међународне односе и људска права грчког порекла, рођен у Лондону.

Функционера из Париза примио је и председник Србије Александар Вучић, који је том приликом истакао да је Србија, преузимањем заставе Експа, учинила још један корак ка испуњењу свог сна, почев од привлачења страних инвестиција до промоције земље на глобалној сцени.

„То ће бити прилика да покажемо наш напредак, наше вредности и способности, наше гостопримство, културу и традицију“, навео је Вучић на свом Инстаграм налогу.

Грађевински радови увелико теку, на појединим местима и у три смене. Читаво урбанистичко подручје обухвата 243 хектара, а на њему ће се налазити огромна изложбена хала површине 230.000 квадратних метара, аква центар за све водене спортове, национални фудбалски стадион са 52.000 седишта, стамбени комплекс са 3500 станова.

Предвиђени су и марина на Сави за крузере и друге бродове, пруга од Земун Поља до аеродрома „Никола Тесла“ у дужини од 18 километара, низ нових саобраћајница и петља према ауто-путу „Милош Велики“, јавни паркинг са 9000 места и много чега другог. Реч је вероватно о тренутно највећем градилишту у Европи, а рок за завршетак радова је крај 2026. године.

Све, дакле, мора бити спремно за изложбу, која ће трајати пуна три месеца: од 15. маја до 15. августа 2027. године.

На тај изузетно важан догађај, међутим, не гледају сви благонаклоно. Критичари сматрају да је он за Србију у овом тренутку превелик залогај, да се помињаних 17 милијарди евра може боље искористити за добробит свих становника, као и да ће Београд поново одскочити у односу на остатак земље. Неки помињу и да сви велики пројекти носе опасност од корупције, јер се кроз преплаћене радове и не-транспарентне уговоре многи уграђују, али су, ипак, најбројније примедбе везане за питање: шта после? Неизвесно је, наиме, колико ће новоизграђени објекти касније бити искоришћени, јер постоји опасност да и нови стадион углавном буде празан, чиме ће бележити само губитке.

Београд је конкурисао за специјализовани Експо у јануару 2022, а током четири тајна изјашњавања чланова БИЕ јуна прошле године, увек је добијао више гласова од конкурената. Редом су отпадали америчка Минесота, Пукет из Тајланда, аргентинска Барилочеа, а на крају и шпанска Малага.

Срђан Басић

Светске изложбе имају дугу традицију још од средине 19. века. Прва је одржана 1851. у Лондону, престоници Уједињеног Краљевства, тада најмоћније силе у свету, а следећа, четири лета касније, у Паризу, који је, са шест организација, рекордер у улози домаћина. Те велике, свеобухватне Светске изложбе одржавају се по правилу сваке пете године, између њих су Специјализоване изложбе, каква ће бити и београдска, а постоје још и Хортикултурни међународни сајмови и тријенале у Милану, сви под окриљем БИЕ.

Српска листа излази на изборе

Парламентарни избори на Косову и Метохији (КиМ) одржаће се 9. фебруара следеће године, а на њима ће, за разлику од неких ранијих случајева, учествовати и Српска листа – најавио је члан Председништва најјаче странке српске заједнице у тој покрајини Игор Симић.

„Циљ нам је да сачувамо наш народ на КиМ у изузетно тешким околностима, као и да још једном потврдимо коме грађани највише верују. Хоћемо да и даље будемо трн у оку Аљбину Куртију, али и оним међународним представницима који би у парламенту желели да виде неке друге Србе, који ће да само глумају главом и слепо слушају наређења“, додао је Симић у изјави „Политици“.

Према његовим речима Српска листа жели да освоји свих 10 мандата, који у 120-очланом телу припада српском народу, а нека каснија евентуална коалиција је могућа само са онима који неће малтретирати Србе, кршити њихова основна права, отимати српску земљу и нападати Српску православу цркву.

Одлука о учешћу на изборима до-

нета је непосредно након што је скупштинска већина, са посланицима Куртијевог „Самоопредељења“ на челу, забранила улазак српским делегатима у салу, називајући их „терористима“ и „убицама“. А повод је била недавна диверзија на каналу Ибар-Лепенац код села Вараге, у близини Зубиног Потока, за коју је премијер привремених приштинских институција одмах, без икаквих доказа, окривио Београд.

Председник Србије Александар Вучић је демантовао сваку умешаност српске стране у тај инцидент, али је одбио да упре прстом у било кога и затражи независну, међународну истрагу.

„Мислимо да имамо одређена сазнања ко би могао да буде починилац, а ту тему нећемо испуштати из вида“, додао је Вучић.

После оваквих диверзија увек се поставља питање мотива, у чијем је она интересу, а тешко је претпоставити да би Срби угрозили хидросистем који пијаћом водом снабдева север Косова, где живи највећа српска заједница. Помиње се и могућа намера да се онемогући хлађење електрана

„Косово А“ и „Косово Б“, али је то, како је приметио угледни спољнополитички коментатор Бошко Јакшић, могло да се уради на територији централне Србије променом тока Ибра и исушивањем језера Газиводе.

Сиптоматично је што је Курти, за мање од двадесетак минута након експлозије, као да је за њу унапред знао, затражио од Кфора дозволу да „дугим цевима“ окупира општину Зубин Поток, а упркос негативном одговору следила је права полицијска рација, хапшење „осумњичених“ и наставак тортуре над српским живљем.

Челници Европске уније и амбасадори Квинте у Приштини затражили су хитну истрагу, како би се открила истина о рушењу дела потпорног зида

на каналу, али међународне снаге на КиМ за такву акцију немају мандат. „То што се догодило у Зубином Потку даје алиби Куртију да настави с прогоном српског народа“, изјавио је директор Канцеларије за КиМ Петар Петковић. С таквом оценом се слаже и поменути Симић, уз додатак да Курти, свестан да му опада углед, пре свега због катастрофалне привредне ситуације, мисли да једином хајком на Србе и њиховим протеривањима може поново да победи.

У успешнији наступ уздају се и српска удружења ван главне странке, који Српску листу оптужују да је „експонент Српске напредне странке, а не борац за бољи живот сународника у покрајини“.

С. Басић

Министар Селаковић се састао и са Србима у Мађарској

Министар културе Србије Никола Селаковић 16. и 17. децембра је боравио у званичној посети Мађарској. Најпре се састао са својим колегом министром културе и иновација Мађарске Балажом Ханком са којим је разматрао могућности јачања даље сарадње две земље на пољу културе те су истакли да односи бележе историјски врхунац, захваљујући подстицају на највишем државном нивоу, као и да у том оквиру култура има посебан значај, јер без ње нема националног идентитета, наводи се у саопштењу Министарства културе Србије.

„Само у претходна три месеца ово је моје треће виђење са министром Ханком. Наши разговори су били ве-

ома садржајни и конкретни. Разговарали смо о седници савета за стратешко партнерство, о потписаном програму сарадње Србије и Мађарске у области културе, а за период од 2024. до 2027. године. Договорили су реализацију пројекта Година културе Мађарске у Србији, као и Србије у Мађарској, где ће у другој половини 2025. године, Србија угостити мађарске

установе и уметнике, који ће представљати мађарску културу у периоду од готово шест месеци у Србији, а потом у првих шест месеци 2026. године Србија ће представљати своју културу у Мађарској, а све то у функцији јачања стратешког партнерства“, рекао је министар Селаковић.

Заједно са Митрополитом будимским Г. Лукијаном и Љубомиром Алексовом, српским послаником у Парламенту Мађарске, министри су обишли изложбу чувеног мађарског сликара Михаља Мункачија, која се налази у Музеју лепих уметности у Будимпешти.

Министар Селаковић је истога дана посетио и храм Светог великомученика Георгија у Будимпешти и чу-

вену палату Текелијанум, задужбину Саве Текелије и том приликом упознао се са њиховим радом.

Митрополит Лукијан је у име Патрионата задужбине Текелијанума уручио министру Николи Селаковићу Повељу Саве Текелије са плакетом овог великог задужбинара „за исказану љубав, доброту и труд“.

Захваливши се на признању министар је подсетио да „свуда где постоји Српска православна црква, ту постоји и српска заједница окупљена око ње.“

Он је нагласио да ће матична држава Србија увек бити уз Епархију будимску и Србе у Мађарској који својом просвећеношћу и трудом у свим областима друштвеног и културног живота доприносе свеукупном развоју српства.

Никола Селаковић се у будимпештанском Текелијануму састао и са представницима Самоуправе Срба у Мађарској, њених институција, као и представницима цивилног сектора, удружења и културно-уметничких друштава. Састанку су присуствовали Љубомир Алексов, српски посланик у Парламенту Мађарске, др Јованка Ластић, председница Самоуправе Срба у Мађарској, Андрија Роцков и Кристифор Брцан потпредседници ССМ, Пера Ластић, директор Српског института ССМ, Милан Рус, директор Српског позоришта, Зорица Јурковић Ембер, директорка Српског културног центра „Српски венац“, Митар Мирко

АКТУЕЛНОСТИ

Кркељић, председник Српске самоуправе у Будимпешти, Милан Ђурић, председник Удружења уметника КРУГ, Душан Вуковић, руководиоца КУД-а Табан из Будимпеште и Енике Вајзер, руководиоца КУД-а Рузмарин из Калаза.

О исходу састанка министар Селаковић је рекао: „Теме су биле различите. Посебно бих истакао чињеницу да смо договорили стални вид комуникације, да Министарство културе буде управо оно на чија врата ће увек моћи да покуцају, а она су им отворена. Разговарали смо о томе како да укључимо српску заједницу са њеним културно-уметничким друштвима у оне културне садржаје које приређујемо овде у Мађарској, које ће наши пријатељи Мађари приређивати у Србији, јер наше две мањине, српска у Мађарској и мађарска у Србији јесу најјачи мостови и најаче споне и везе између наше две државе. То треба да уважавамо, да поштујемо, ценимо и да користимо на најбољи могући начин, како бисмо једни другима представљали оно што јесте наша култура и оно чиме се поносимо“.

У вечерњим сатима министар се обратио и присутној публици која је дошла на позоришну представу „Сећај ли се...“ у којој глуме драмске уметнице Љиљана Благојевић и Сања Колачаревић, а која је приказана у свечаној сали Текелијанума у организацији Задужбине Саве Текелије.

Свој дводневни боравак у Мађарској министар Селаковић је завршио посетом манастиру у Српском Ковину и Ловри.

Диана Ђурић

Уручена признања „За народности“

Осамнаести децембар је Дан народности, који се у Мађарској обележава од 1996. године. Тим поводом премијер Мађарске додељује признање „За народности“ најзаслужнијим појединцима и удружењима који су допринели очувању народносног идентитета, културе, матерњег језика и јавног информисања на језичкој мањина. Свечано уручење овогодишњих признања приређено је на сам дан, 18. децембра у Бугарском културном центру у Будимпешти.

Добитнике и званице поздравео је Миклош Шолтес, државни секретар за народности у Уреда премијера Владе Мађарске који је, између осталог нагласио да су 13 законом признатих мањина равноправне заједнице у Мађарској које својим значајним активностима на пољу културе, образовања, очувању верске припадности и научних достигнућа, с једне стране чувају свој идентитет, а истовремено, својом разноликошћу обогаћују општекултурне тековине мађарског друштва.

„У том настојању у многе помаже Влада Мађарске која настоји да се окружења, у којима те народносне заједнице делују, осавремене, а обезбеђивањем финансијских средстава поспешује активности народносних организација. Таквом народносном политиком Влада Мађарске јача положај својих народности, а истовре-

мено помаже и јачање народа у Централној Европи што доприноси све већој толеранцији и разумевању према другима и другачијим заједницама.“ – истакао је говорник.

Међу овогодишњим добитницима овог високог државног признања нашли су се представници свих народности, а државни секретар је нагласио да се међу њима налази и особа која је велику помоћ пружила ратним избеглицама, затим, жртва комунистичког терора, као припадник народа који нема своју државу, а који, ни крив ни дужан, због ратних

околности мора да напусти своју домовину. У оквиру 29. свечане церемоније, награда „За народности“ уручена је и истакнутој представници српске заједнице у Мохачу, Зорица Степанов, дугогодишњој чланици месне Српске самоуправе и руководиоцу Српске читаоцине. Како је у образложењу за доделу награде наглашено, признање се додељује за четвртвековни несебичан и неуморан рад испољен у Српској самоуправи у Мохачу. Њеним залагањем Самоуправа је остварила небројене програме на пољу очувања српске

традиције који су допринели јачању заједнице. Као организатор програма Мохачке српске читаонице и мохачким гостовањима Српског позоришта у Мађарској има велике заслуге у поспешивању културног живота месне српске заједнице. Главни је организатор пратећих програма верских празника у Мохачу као и поклоничких путовања. Зорица Степанов имала је велике заслуге у обнови месног српског правосалвног храма.

Признања су добитницима уручили Миклош Шолтес, државни секретар и Золтан Фирјеш, заменик државног секретара за народности у Уреда премијера Владе Мађарске.

Миленко Радић

ФОРУМИ

Пред сам крај календарске године бројне српске самоуправе одржале су своје заседања, јавну седницу.

Самоуправа Срба у Бати је 11. децембра позвала своје бираче у Српски клуб, како би поднела извештај о овогодишњем раду. Форумом је председавао Никола Чупић, председник Српске самоуправе у поменутом насељу, који је заинтересоване информисао да је бирано тело Срба све своје програме реализовало. Посебно је истакао задовољство што је самоуправа и ове године успела да приреди камп за децу, који је све популарнији и посећенији, а остварује се захваљујући конкурним средствима, добивеним од Фонда „Габор Бетлен“.

Такође, иста фондација је обезбедила новчане изворе и за две капиталне инвестиције, које су Батлије успешно реализовале. Дозволом надлежних органа средствима, додељеним лане, купљено је пет клима уређаја Српском клубу, чиме је решено питање енергетске ефикасности поменутог објекта.

Самоуправа Срба у Бати је успешно остварила и један други пројекат, а то је осветљење месног српског православног храма. Као најстарија грађевина у граду – како кажу Батлије – светиња заслужује да буде осветљена, а до окончања извођачких послова на светињи преостало је још неколико дана.

Укупни трошкови куповине и постављања клима уређаја у клубу, односно, осветљења светог храма износе 5,5 милиона форинти која средства су, као што рекосмо, набављена путем конкурса код Фонда „Габор Бетлен“.

Током форума, разговор је био поведен и о програмима за наредну годину. Бирачи су од чланова месне српске самоуправе затражили да се више програма организује, пре свега, изразили су жељу да буде српских плесачница у које се могу укључити и деца, односно, житељи разних националности града Бате.

И Самоуправа Срба у Ловри је 11. децембра одржала своје јавно заседање. Ловрани су свој форум одржали у обновљеној згради Локалне самоуправе где већ по традицији извештај о раду најпре подноси начелник села, потом месна српска самоуправа и на крају Удружење за културу, спорт и слободно време.

Након Ђуре Богдана, начелника села Ловре, извештај о овогодишњем раду поднела је Јелена Вукајловић-Краус, потпредседница Ловранске српске самоуправе која је у прошлом циклусу предводила бирано тело Срба у насељу на Чепелској ади. Она је нагласила да је српска самоуправа и у минулој години успела да оствари своје зацртане планове, програме: међу њима, посебно је истакла организовање божићне прославе, новогодишњег весеља 13. јануара (у Српском Ковину), промоцију књиге „Парохије Карловачке митрополије“ аутора Милана Дујмова, односно, Кампа старих заната... Бирано тело Срба је први пут конкурисало за организацију традиционалног табора, који је након позитивног вредновања конкурса, успешно приређен на задовољство како деце, тако и родитеља, односно, организатора.

Заседања и јавне седнице српских самоуправа

Српска самоуправа се као суорганизатор укључила и у приређивање „Дана села“ у Ловри, „Позоришних дана“, односно, празновање „Ловранске бучуре“.

Јелена Вукајловић Краус је подвукла да и Ловранска српска самоуправа с нестрпљењем очекује расписивање конкурса од стране Фонда „Габор Бетлен“.

Током форума, бирачима, заинтересованима се пружила прилика да изнесу своје предлоге, сугестије, везане за програме у наредној години. Они су изразили жељу за чешћим одласцима на позоришне представе и изложбе у Будимпешту, које Ловрани желе да реализују са Ковинчанима, Чипљанима и Тукуљцима.

Све у свему, чланови Самоуправе Срба у Ловри се надају успешној новој години и бројним програмима.

И Српска самоуправа 13. Будимпештанског кварта одржала је форум са својим бирачима. Још пре тога, био је уприличен сусрет са градоначелником Јожефом Тотом, приликом којег је сумирано шта је урађено на пољу народносног живота и пружања подршке националним и етничким мањинама у поменутом кварту, односно, уопште у 13. округу главног града. На јавној седници, одржаној 12. децембра, извештај о раду у минулој години поднела је председница поменутог бираних Диана Ђурић, која се осврнула и на финансирање народности. Она је изразила захвалност Локалној самоуправи на челу са градоначелником Тотом што сваке године већинска самоуправа обезбеђује новчану подршку бираним телима народности, којима се, осим тога, пружа прилика и да конкуришу код Градоначелничког уреда, односно, ту су и могућности које нуди Фонд „Габор Бетлен“.

Што се тиче програма, Диана Ђурић је нагласила да су своје програме остварили у духу заштите, неговања српског језика, културе и светосавске српске православне вере. Бирано тело је подржало и рад СОЦ „Никола Тесла“, кампове, издања, а имало је и своје самосталне програме. Последњи програм, остварен у овој календарској години била је „Шарена барка“ која траје већ 22 године.

Бирачи, заинтересовани изразили су своје задовољство по питању овогодишњег учинка месне српске самоуправе, а што се тиче будућег рада, предложили су да приликом прославе „Дана мањина“ у кварту – који се одржава сваке године у мају – и они сами буду укључени у организационе рад-

ве културног програма и презентације српске гастрономије.

Самоуправа Срба у Сегедину своју последњу овогодишњу седницу одржала је 16. децембра. Заседањем је председавала председница Нада Малбашки, а након прихватања дневног реда, чланови српске самоуправе су најпре анализирали „Српски бал“ у Сегедину који је на опште задовољство гостију и ове године био успешан.

На тапету се нашла и куповина божићних поклон-пакетића основцима и забавиштарцима, да би се потом разговор повео о покретању сајта Самоуправе Срба у Сегедину.

Сегединци су добили разне понуде, међутим, пошто су оне биле прилично скупе, за сада се одустало од проглашења победника – вршиће се даља потрага за одговарајућом особом и понудом.

Приликом заседања пажња је била посвећена и наградном камповану српске деце из Сегедина која су боравила у Врњачкој Бањи. Њих петоро су имали ту част да бораве у једној од најпосећенијих дестинација у Србији и то захваљујући иницијативи Министарства без портфеља задуженог за координацију активности и мера у области односа са дијаспором.

Током седнице разговарало се и о прослави Св. Николе, Материца и Божића са месном српском православном црквеном општином – бирано тело Срба ће настојати да буде прави домаћин гостима који ће својим присуством увеличати поменуте празнике.

На крају форума Нада Малбашки је чланове Сегединске српске самоуправе информисала о скупштинској седници Самоуправе Срба у Мађарској, одржаној 6. децембра, односно, актуелностима које се тичу српске заједнице у граду на обали реке Тисе.

Самоуправа Срба у Будимпешти је 17. децембра одржала јавно заседање. Пре форума, одржана је 2. редовна седница, коју је отворио председник Мирко Митар Кркељић. Поред шест, од седам чланова самоуправе, седници су присуствовали Тимеа Секеи из самоуправе главног града и Андрија Роцков, потпредседник земаљске самоуправе. Прво се се говорило о шест тача-

ка дневног реда, али се некако редовна седница преточила у јавну. О првој тачки дневног реда, која се односила на активности у текућој години, говорили су Борислав Рус и Кркељић. Ови извештају појавиће се и у писаној форми. Рус, који је био председник до октобарске оснивачке седнице, споминуо је не мали број активности ове самоуправе. Година је почела са обележавањем верских и државних празника, а затим је следила прослава Ђурђевдана, обележавање Дана Ђирила и Методија, када су децу Српске школе водили на једнодневну екскурзију у Залавар. Сарађивали су са матицом где су представљали књиге и публикације и учествовали у прављењу и промовисању Српског календара. Имали су прилику да посету Косово и Метохију на позив тамошњег Културног центра из Приштине. Затим је дошла прослава Видовдана и славе у Грабовцу и Сентандреји, а одмах затим поклоничко путовање у четири земље бивше Југославије. Рус је поменуо откривање и освештење споменика у Ференцварошу. Кркељић је говорио о активностима после преузимања дужности на оснивачкој седници. У питању су два пројекта. Један је добро познати Дан сеобе, крстарење бродом од Будимпеште до Сентандреје. Други пројекат је била куповина народних ношњи за потребе КУД-а „Табан“. О томе је пар речи рекао секретар Душан Вуковић. Купљени су квалитетни делови ношње од радионице „Ситан вез“ у Новом Саду, које ће моћи да се користе у разним програмима. Пера Ластиф се осврнуо на проблем сахрањивања Срба у Будимпешти и спашавању споменика на гробљу Фаркашрет. Ови проблеми у наредном периоду треба да се решавају. У другој тачки дневног реда гоборило се о конкурисању за средства код Фондације „Бетлен Габор“. Милица Немењи је допунила тачку информацијом да ће Фондација састанак имати почетком јануара и да се тада очекује расписивање конкурса. Рок за предају ће бити 30 дана. До тада треба да се одлучи који конкурси ће бити предати. Кркељић је нагласио важност два програма за које треба тражити средства. То су Сретегње и Дан сеобе који ће бити допуњени новим садржајима. Гласања су остављена за следећу седницу. Остала су још нека питања за која је одложено доношење одлука и то ће се решавати на следећој седници, још ове године.

Предраг Мандић
К. П. Б.

Обновљена зграда Локалне самоуправе у Ловри

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Нема сумње да је посланичко тело села Ловре, предвођено начелником насеља Ђуром Богданом и више него задовољно, наине, пред сам крај текуће календарске године успешно је привело крају пројекат, вредан бруто 72 милиона форинти, а средства су добијена путем конкурса од Европске уније.

Захваљујући материјалној подршци Уније, урађена је комплетна обнова зграде, која обухвата и изолацију грађевине, измену прозора и врата, модернизацију грејања, изградњу, тачније постављање соларног система итд.

Наравно, урађена је и комплетна унутрашња обнова зграде, захваљујући чему је извршена адаптација просторије која ће од сада да служи као архив, тј. Ловрани ће овде моћи да сместе своју архивску грађу.

У склопу пројекта изграђена је и прилазна стаза, односно, степеница за особе са инвалидитетом, те на тај начин и за њих је обезбеђен слободан приступ, пролаз к библиотеци која је настањена у згради Локалне самоуправе.

Иначе, управо планска израда тог дела пројекта је задала највећу главобољу стручњацима, међутим, иако су планове три пута морали да ко-

ригују, на крају су успели да савладају све центиметарске препреке и дошли до решења која задовољавају све критеријуме, унијске прописе, потражњу.

„Успели смо да из добивених средстава остваримо инвестицију. Ми, овом приликом, нисмо морали да обезбедимо сопствени финансијски удео. И сам сам мишљења да једна оваква инвестиција треба да се реализује из добивених средстава. Наше село је и сувише мало да обезбеди сопствени удео. Са друге стране, ми

не можемо да пребацимо терете на становништво, на предузетнике. У протеклих десет година посланичко тело села није повисило порезе, није увело нове порезе. Располажемо малим буџетом и баш зато марљиво пратимо конкурсне расписе, како бисмо могли остварити своје замисли, разне пројекте”, рекао је Ђура Богдан, начелник села, који је с поносом истакао да захваљујући другим конкурсним средствима, добивеним од Владе Мађарске, наредне године предвиђа се модернизација игришта у селу у вредности од 6 милиона форинти.

П. М.

У Баји окончана друга фаза радова на реконструкцији крова древне светиње

Срби у Баји и даље марљиво раде на реконструкцији своје древне светиње, која је саграђена 1775. године, а посвећена Преносу моштију Светог оца Николаја у Бари.

Након што су у првом кругу зауставили продор влаге и урадили изолацију, захваљујући конкурсним средствима, добивеним од Фонда „Габор Бетлен”, отпочели су другу фазу радова на обнови крова светог храма.

Како нас је информисао Тихомир Тибор Барабаш, старатељ бајског српског православног храма, извођачки послови се тренутно врше изнад иконостаса. Средства, која су обезбеђена од стране Фонда „Габор Бетлен” довољна су за реализацију радова конусне површине светог храма. Ради се о делу светиње, где су најтежи, најсложенији задаци, јер сваки цреп ваља обликовати, „обрадити”, како би поклапање било савршено.

Такође, ваљало је променити поједине греде које су биле у прилично трошном стању. Наравно, мајстори су се при свом раду могли ослањати на озбиљну документацију, израђену још 2021. године, која садржи детаљну анализу стања светониколајевске цр-

кве. Захваљујући том стручном материјалу, тачно су знали које греде ваља заменити новим, штавише, услед полова и многе летве биле су замењене.

Иначе, до примопредаје до сада обављених послова дошло је 13. децембра а већ се наговештава наставак извођачких радова, наине, на адресу Бајца пристигла је материјална помоћ од 15 милиона форинти, што гарантује даљу реконструкцију крова древне светиње.

У међувремену Бајци су предвођени Тихомиром Тибором Барабашом, старатељем светиње хитно продужили грађевинску дозволу која истиче 16. јануара 2025.

Паралелно са радовима на светињи, Срби у Баји су реализовали још један пројекат. У циљу побољшања енергетске ефикасности, извршена је и измена прозора Српске куће, Регионалног центра бачванских Срба, олна која гледају на двориште.

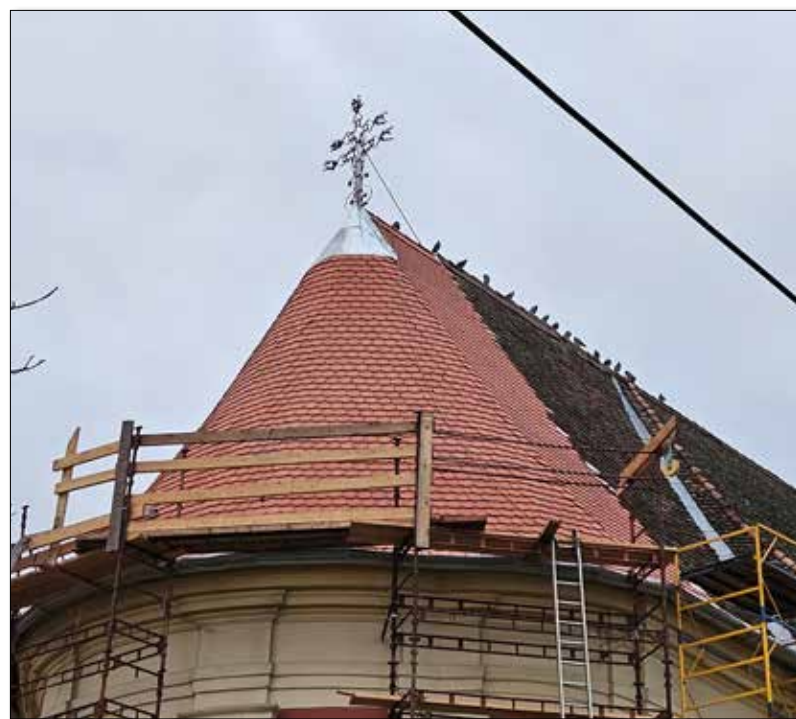
Прошле године, у вредности од три милиона форинти, извршена је измена прозора који гледају на улицу, а сада су на ред доспели и преостали прозори. За ове радове Бајци су добили 2,3 милиона форинти. У оба слу-

чаја финансијска подршка стигла је

од Уреда премијера, тачније, Фонда „Габор Бетлен”.

Све у свему, током зиме следиће мања пауза у радовима, а онда на пролеће, следиће наставак извођачких послова на реконструкцији крова српске православне цркве која представља један од бисера града на обали Шугавице.

П. М.

АНСАМБЛИ

СКУД „Табан” у Бечу

После разних путовања и пуно дружења у 2024. години, Културно-уметничко друштво „Табан” стигло је до последње турнеје у години. Задњу турнеју ансамбл је остварио у Бечу, код КСД-а „Бамби”.

Наше путовање смо започели у суботу ујутру око девет сати, пуни узбуђења због нашег првог гостовања у Бечу. После три и по сата путовања смо стигли у Беч, у једну школу, где нам је касније био одржан и наступ. Чим смо стигли, ми смо заузели своје свлачионице и своја места да би се на време спремили за ово предивно вече. Након техничке пробе су се сви

играчи пресвукли да би започели програм.

Вече је лепим речима отворио председник Савеза српског фолклора у Аустрији Александар Саша Станковић. КСД „Бамби” је на сцену довео и своје најмлађе плесаче који су одушевили публику. Њих су, затим, на сцени заменили домаћини, а после њих и СКЦ „Стеван Мокрањац”. Оба ансамбла су прелепо одиграла кореографије, са осмехом на лицу и са љубављу у срцу.

Програм се састојао од два блока. У првом блоку су наступали домаћини, а у другом блоку и ми гости. Ми смо у другом блоку одиграли две кореографије: „Шопско тројно” тј. шопске игре

и „Игре и песме Босилеградског крајишта”. Добили смо велики аплауз, публика нас је с љубављу прихватила.

Била нам је велика част наступати на једној сцени са великим именима, са КСД „Бамби” и КСЦ „Стеван Мокрањац”. Много смо уживали у нашем дружењу и прижељкујемо успешну сарадњу.

Лично мислим да смо публици успешно дочарали лепоту фолклора и дељић наше српске културе.

Те вечери, после наступа, била је и мања журка где смо се спријатељили са домаћинима код којих смо касније и преспавали. Следећег дана, у недељу смо посетили познати божићни вашар који је био уживо још лепши. Поподне, око четири сата, кренули смо назад у Будимпешту. Било нам је драго гостовати у Бечу и велика част спријатељити се са плесачима великих ансамбала.

Радмила Вуковић

Формиран нов ансамбл у Мађарској – КУД „Бројаница”

С лева: Енике Вајзер и Зорица Косновски

Калашко Културно-уметничко друштво „Рузмарин” 19. октобра је достојно је прославило свој 20. рођендан. Два десетлећа свог постојања.

Тада, у тренуцима слава, нико није помислио да ће ускоро доћи до раскола унутар ансамбла, који од самих почетака предводи Енике Вајзер.

Међутим, до њега је дошло, иако ништа није наговештавало овакав исход приче, везане за „Рузмарин”.

Ипак, нешто се могло догодити када је дошло до великог јаза унутар руководства, несугласице међу челницима,

што је проузроковало поделу и расцеп ансамбла.

Оно што се поуздано зна јесте: Зорица Косновски, уметнички руководилац подмлатка „Рузмарина”, која је дотле обављала дужности потпредседника културно-уметничког друштва, поднела је оставку. Исто је чинио и Пера Хорват, који је такође био члан руководства.

Сем тога, већи део подмлатка ансамбла одлучио је следи свог уметничког руководиоца. Након краћег времена, стигла је вест да је основано ново културно-уметничко друштво: КУД „Бројаница”.

За сада, новоформиран ансамбл ради у склопу Удружења за очување српске традиције и културе у Калазу. Своје пробе одржава недељно два пута и то у просторијама Српског клуба у градићу надомак Будимпеште.

Како нас је информисала Зорица Косновски, група броји тринаесторо плесача а први наступ имаће 23. децембра у Амбасади Индије у Будимпешти. На питање на који начин ће премостити проблем набавке народних ношњи у будуће, Зорица Косновски, руководилац КУД-а „Бројаница” је изразила наду да ће тај проблем бити решен позајмљивањем од осталих фолклорних ансамбала, пре свега, „Баната” из Деске и „Суферина” из Батање.

Што се тиче Културно-уметничког дру-

штва „Рузмарин”, оно, наравно и даље постоји. Енике Вајзер, уметнички руководилац ансамбла је потврдила одлучност извођачке групе да настави рад, у који су укључени и поједини чланови подмлатка, који нису следили остале своје вршњаке. „Подмладак и у Рузмарину постоји, настојаћемо да што пре проширимо његов састав. Иако смо у виду имали особу која ће преузети младе, због његове заузетости, за сада још није решен проблем, међутим, радимо на њему”, рекла нам је руководилац „Рузмарина”.

Са друге стране, новоформирано фолклорно друштво „Бројаница” одлучно је да крене самосталним путем, а у томе ће му помоћи и Удружење за очување српске традиције и културе у Калазу.

Предраг Мандић

Дошао је Деда Мраз

ПРОСЛАВЕ

Малишани из Помаза, Калаза и Чобанца заједно су прославили Светог Николу

Српске самоуправе у Помазу, Калазу и Чобанцу, најмлађима су приредиле традиционалну прославу Светог Николе и сусрет са Дедом Мразом. У дворцу Телеки-Ватаи, 13. децембра, окупио се велики број малишана у пратњи својих родитеља и рођака, да дочекају свог најдражег госта. Присутне је поздравила председница Српске самоуправе у Помазу, Зорица Рафајловић. Програм је био интересантан и разноврстан. У музичком делу, српским народним песмама представили су се млади фрулаши, Багој Потонт и Мате Фехер, ћаци Давида

Ередића, као и Дечја плесна група КУД-а „Опанке“, са „Наталијиним колом“, „Српкињом“, „Мађарцем“ и „Ај, чија фрула нашим шором свира“, које је припремила Аница Шошић Крунић. Малишани из Калаза и Помаза, Марко Ацков, Милош Ацков, Изабела Мадаи, Мирјана Куруц и Грети Хорват отпевали су пар песмица о Деду Мразу, а Живана Натхаз

из Чобанца одрецировала је једну празничну песмицу. Из Српског позоришта у Мађарској стигли су Ил Капитано (Бранимир Ђорђевић) и Колумбина (Анастасија Каргина) карактери комедије дел арте, у интересантним костимима, који су забављали децу и са њима се играли. Затим су малишани уживали у чаролијама и триковима мађионичара Ласла из Јегре. Програм је пажљиво пратио и Деда Мраз који је певао и децу позвао у возић да заједно играју. Деда са великом белом брадом био је веома задовољан и на крају програма је сваком добром детету подарио толико ишчекивани поклон пакетић.

К. П.Б

Више од 20 година дечјег програма Шарена барка

У Будимпешти је Дунавом поново заплвила „Шарена барка“, популарни дечји програм на српском језику који се у мађарској престоници одржава већ више од две деценије.

У духу предстојећих празника све је одисало новогодишњом атмосфером, а за забавно-едукативни програм побринули су се организатори.

Програм је најпре отпочео забавно едукативним игрицама за децу, сјајних аниматора из Новог Сада Жељка Веселка и Танце Наранце, уз које су одрасле многе генерације деце.

„Велика нам је част и задовољство што нам је указана прилика да у оквиру пројекта „Шарена барка“ нашој деци из српске заједнице у Будимпешти представимо наш рад. У

прелепом амбијенту, на реци, док пловимо Дунавом кроз окићен и празнично украшен град, сваки пут је овај догађај посебно, предивно искуство, како за децу, тако и за нас одрасле. Већ на нашем првом гостовању на „Шареној барци“, видели смо да се деци допада то што радимо и да воле са нама да се друже, играју и по нешто науче. Захваљујући томе што је наш програм на српском, схватили смо да се и деца између себе више друже и служе нашим језиком“, рекли су Танца и Жељко.

Приказана је и дечја представа „Деса блеса и 300 чудеса“ у којој су деца уживала.

„Свака наша представа је ауторско дело, забавна, едукативна и интерактивна. Сваког пут деца одушевљено траже да им дођемо поново, а ми се увек потрудимо да им дођемо са новом представом и са новим садржајима. Користимо прилику да се захвалимо „Шареној барци“ на доброј организацији и дивној дугогодишњој сарадњи у којој сви уживамо, а највише деца, што потврђују њихови искрени осмеси“, рекла је Танца.

Опште одушевљење изазвао је долазак Деди Мрази који је сваком детету уручио поклон.

Био је ово, не само дечји про-

грам, него и право породично окупљање, јер док су се деца играла, родитељи су уз чај или кафу разговарали, упознавали се и размењивали контакте.

Организатори овог догађаја биле су будимпештанске српске самоуправе I, V, VII, VIII, XIII кварта и Удружење уметника КРУГ.

Диана Ђурић

ИНТЕРВЈУ

Ни по бабу, ни по стричевима

На 6, уједно и последњој овогодишњој седници Скупштине Самоуправе Срба у Мађарској, самостална институција организације „Српско забавиште и основна школа у Сегедину“ остала је без главног директора, а управљањем те установе, у статусу в.д. директора, до краја првог полугодишта 2024/25.

– На расписани конкурс скупштинске одлука је донесена 13. септембра, када сам именована за главног директора. Добила сам и сагласност ресорног министра зато и не видим разлог због чега овај нов сазив Скупштине не би могао да изгласа и да ме

школске године, прихватила се иста особа: Љубинка Георгијевић, чије именовање за главног директора, према тумачењу решења Државног трезора Мађарске од стране руководства Самоуправе Срба у Мађарској није било законито, па је такав предлог одлуке већина Скупштине прихватила.

Предмет предат на конторлу надлежним органима стигао је до Државног трезора Мађарске у којем се налази предлог за повлачење одлуке претходног сазива Скупштине ССМ о именовању Љубинке Георгијевић на функцију главног директора.

Након жустре дискусије током које су скупштинарима предочени разни важећи документни са супротним одлукама, већином гласова Љубинка Георгијевић враћена је на функцију в.д. главног директора сегединске институције, што она није желела да прихвати па је образовна установа у том моменту остала без руководиоца.

О највећем изненађењу тог скупштинског заседања тангирана Љубинка Георгијевић каже:

именује, као и претходни сазив. Ако ни претходна Скупштина, а ни ова нема поверења према мени, онда немам шта да тражим у Сегедину.

Чула су се, наравно и образложења: датуми који се не преклапају и који су изван законских рокова.

– Од 13. до 30. септембра претходна председница Самоуправе Срба у Мађарској није имала времена да пошаље одлуку министру за моје именовање, да би министар дао сагласност... Не знам шта се десило између 13. и 30. септембра, вероватно је била прептерећена председница и зато је дошло до тога да је министар тек 2. октобра одобрио моје именовање, а мој нов уговор је потписан 3. октобра од стране Vere Пејић Сутор (њен председнички мандат на челу ССМ истекао је 30. септембра!), због чега је Мађарска ризница одбила да ме именује на место главног директора. Ипак, мислим да је школска година почела 1. септембра и од тада радим свој посао чега сам се прихватила, и сад због тога што нов сазив не може да одлучи да ли сам ја стварно одговарајућа особа за вођење ове школе, мислим да не треба даље да се трудим...

У образложењу је наведено и да сте извршили тежак финансијски прекршај!

– То стоји у подсетнику са једног састанка који је, надовно, написао Г. Иштван Краслан (главни саветник за народносно школсто Главног одељења за народносно просвету). Нити стоји његов потпис, нити стоји његов елек-

тронски потпис на том документу који је дат у прилогу скупштинарима, нити су адекватне информације у овом подсетнику; јер већ у старту мора у материјалу да се наведе шта се десило претходно, други проблем је што је као датум одржавања скупштинске седнице наведен 15. септембар, уместо 13. септембра, а највећи проблем, због чега мислим да морам да реагујем је, што сам донела одлуку финансијског карактера. Молила сам на седници да председница у писменој форми таксативно наведе у чему сам погрешила!

Др Јованка Ластих је нагласила да сте дозволили исплату личних доходака радницима у висини од 40 милиона форинти!

– Не знам шта сам требала да урадим! Људи су одрадили свој посао и треба да добију плату до одређеног рока. Као што је председница наглашавала да ће она све учинити да радници на време добију плату, и ја сам се држала тога става. Ако је то мој највећи грех, нека буде!

Иначе, у том подсетнику стручњаци предлажу две опције за решење насталог проблема: овај сазив може да ме потврди у функцији главног директора, а може и да ме „врати“ у статус в.д. директора, мада у предло-

гу одлуке који је предочен скупштинарима стоји - „директор заменика“. Само не знам ко кога ту замењује?

После свега овога, на молбу појединих скупштинара, ипак сте одлучили да останете као в.д. директор на челу сегединске установе до краја првог полугодишта.

– Провела сам пар година у Сегедину и дужна сам према родитељима и према деци да тај мој део посла одрадим до краја првог дела текуће школске године. Дужна сам и према мојим колегама и сарадницима, али мислим да су деца приоритет, док је за некога или неке приоритет доношење одлуке. Нагласила сам да се људи играју са судбинама деце, њихових родитеља – и то није мала ствар!

Шта бисте поручили конкурсанима, односно, вашем наследнику?

– Да добро размисле, није лак посао, јер је највећи изазов наћи адекватан педагошки кадар који зна српски, мало и мађарски и да буду стручни људи. Навијам за сегединску школу, јер школа има будућност само треба они од горе мало да размисле да ли им је потребна!

разговор водио: Миленко

Српске судбине током револуције 1848/1849. године (134)

Опоравак ђакона Теодора Вилинског

Млади ђакон Теодор је постепено успевао да врати свој душевни мир. Много му је помогла у оздрављењу брижљива супруга Јелисавета.

Ђакон Теодор Вилински срамежљиво узврати: - Признајем вам високопреподобни оче, ја сам већ био помислио да сам издво Господа нашег...

- Не брине ти ништа, јуноша мој љубезни! - тешио га је Емилијан Кенгелац, игуман манастира Ходош. - Свети Петар се три пута одреко Господа нашег Исуса Христа. Сумњичави Свети Тома никако није могао поверовати да се пред њим указао васкрсли Син Божији. Мор'о је својим прстима да дотакне пресвјатјеше ране нашег Господа да би се уверио, и на крају поверов'о у истинитост највеће мистерије овога света кличући: „Господ мој и Бог мој!“

- Ви, дакле, мислите да сам успео да се одрекнем рогатог? Знадете, ја сам дуго им'о здраво велике душевне тегобе. Ваздан сам се пит'о да л' сам ја још увек достојан да опслужујем

око часне трапезе и да чинодејствујем приликом свете литургије. То питање ме је здраво морило, а и сад ме још увек мори - уздахну Теодор.

- Честејшиј оче ђаконе! Ја као искусни монах и архимандрит манастирске братије ходошке велим да си достојан чинодејствија! Аксиос! Достојан! Послушај још један савет Светог Нила: „Бог допушта ускушење или да би те пробао, или да би сазреле твоје духовне снаге. Стога прими ускушење мирно и поднеси га спокојно, без мржње према твојим увредиоцима!“

- Слава Господу! - осмехну се ђакон.

- Не заборави, сине мој! У овим смутним временима ми друховници треба да помогнемо нашем многострадалном и напаћеном народу. Ко ће други, ако ми нећемо? Сви они од нас очекивају утеху и помоћ. Не мо-

жемо им окренити леђа! Ајак, то никако! Брате Теодоре, ти као честејшиј ђакон, мораш да послужиш као пример тим јадним мученицима. Ко ће им притећи у помоћ, ако ми нећемо? Чини и делај према поучителним речима нашег Господа Исуса Христа: „Тако да просветити се свет ваш пред човеки, јако да видјат ваша добра дјела и прославјат Отца вашег, иже на небесјех!“ („Тако да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца вашег који је на небесима!“)

- Амин! - рече наглас Теодор, па се загледа негде далеко иза хоризонта који је обасјавао пун месец под будним оком звезде Данице.

Тога дана и тим разговором у души Теодора Вилинског наста жарка истра поновне равнотеже и спокоја. Из манастира Ходош вратио се у Темишвар. Из дана у дан бивао је све јачи и здравији. С времена на време на његовом лицу би се појавио, одавно одсутни, благи осмех.

Много му је помогла у оздрављењу брижљива супруга Јелисавета. Млади ђакон Теодор Вилински је постепено успевао да врати свој душевни мир. Сваки дан је служио у темишварском Саборном храму упијајући благодети која му се молитвеним чином, у тишини, спуштала на рамена и душу.

Његова виспрана супруга тачно је знала на који начин ће за свагда излечити свога мужа. И није се преварила. Када је Јелисавета поново затруднела, тад и у Теодору, на вест о томе, посебним сјајем заискри љубав према животу. Њихова ћерка је на крштењу добила библијско име Ана, које у себи скрива милост и захвалност. (...)

Драгомир Дујмов

Богородичина икона у манастиру Ходош

Промоција књиге „Уљез међу опсенама“

У Галерији Круг у Будимпештанском Текелијануму 6. децембра одржана је промоција књиге путописа „Уљез међу опсенама“, аутора Блаже Поповића. Ова књига која представља спој јединствених доживљаја и утисака са његових путовања по Италији, читаоцу на најлепши начин показује вредности путописног жанра.

Писати о историји, природи, културном наслеђу и лепотама италијанске културе, уметности и науке, за Поповића је велики изазов и инспирација.

Он воли и у душу познаје Италију, и не само њену богату политичку

историју, културу и уметност, него и њену гастрономију - храну и вина, преко филма па до моде, што му омогућава да лако и лепо уочава паралеле и разлике, да читаоца поведе на узбудљиво путовање кроз простор и време.

Књига „Уљез међу опсенама“ је, како је рекла уредница издања Жанета Ђукић Перишић, нека врста модерног бедекера, живописна слика Апенинског полуострва на којој одзвањају гласови на стотине личности и догађаја који су одредили историју Бел Паесе, приказујући је као један од најсјајнијих драгуља западноевропске културе и цивилизације.

На промоцији је говорио др Александер Урком, који је истакао да је ово дело више од путописа, а да је Галерија Круг препозната као место где се припадници српске заједнице у Мађарској могу састати и размени своја искуства на пољу уметности и где се одржавају квалитетни програми.

Ову промоцију организовала је новооснована непрофитна организација „Балкан Херитаге“ која за свој примарни циљ има промовисање културних и уметничких вредности Балкана, и која кроз свој рад жели да приближи Балкан мађарској публици. Тим поводом за наш лист Александер Урком је рекао: „Ми смо посебно желели да свој први програм одржимо овде, јер је ово место повезано и са Текелијанумом и сматрали смо да је промоција књиге једног српског писца одличан почетак једне садржајне и професионалне сарадње. Људи из Галерије Круг су нам изашли у сусрет и помогли да организујемо једно изврсно вече у интимном амбијенту, где су се поред разговора са аутором могле видети и видео-репортаже и инсерти из телевизијских емисија на којима је аутор радио.“

Књига је истог дана у ранијим сатима промовисана и на Универзитету „Лоранд Етвеш“ Смер за српски језик и књижевност на којем су присуствовали студенти србистике, али и студенти смера за хрватски и македонски језик. Организатори сматрају да је важно да се такви програми одвијају и у академским оквирима, где је акценат на садржају који је прилагођен наставном програму на факултету.

Диана Ђурић

НЕВЕН

Активности у Српском забавишту и основној школи у Сегедину

У Српском забавишту и основној школи у Сегедину 7. децембра била је радна субота.

Учитељица Енике Нађ Абоњи, ученицима од 1. до 4. разреда одржала је предавање о здравом исхрани.

припремали салате и ражњиће од воћа, које су заједно са учитељицама појели.

Кроз презентацију, ученици су научили важност сваког obroka и редовног узимања воде. Током предавања ученици су имали разне задатке. Први задатак је био да напишу на папир оне здраве намирнице које не воле и да образложе зашто их не воле, да ли због укуса или изгледа. Након тога су ученици направили своје пирамиде намирница. Новостечене информације су им помогле.

Завршни задатак је био припремање воћне салате и воћних ражњића. Ученици су са задовољством и радошћу

Наставак овог програма је био следеће радне суботе 14. децембра, када су ученици понели у школу своју здраву ужину. Ужину су код куће припремили. Здрава исхрана је јако важна у животу сваког детета и важно је бавити се овом темом. Кроз предавања, задатке и игру се лакше едукује и са радошћу се учи.

Сви ученици наше школе се вредно припремају за предстојеће празнике. Ходници и учioniце наше школе су украшени лепим зимским и божићним декорацијама.

Божић се празнује као успомена на дан рођења Господа Исуса Христа, Сина Божијег, Спаситеља света.

У нашој школи у Сегедину, ученици 7. разреда такође прослављају Божић – рођење Господа нашега Исуса Христа. Они су заједно са вероучитељем протојерејом Далибором Миленковићем, парохом сегединским и разредном професорицом Валентином Нађ-Херц у божићном духу украсили не само своју учионицу, већ и школу. Верски кутак у нашој школи садржи место рођења Богородетета, садржи Бадњак, сламу, колач, икону и тропар божићни, као и многе друге симболике које су повезане са Божићем.

Циљ наставника је неговане културе, језика и традиције. Поред тога што су ученици учили, китили учионицу, школу и верски кутак, дружили су се и уживали су у заједничком раду.

Ученици под водством учитељица Тамаре Тешић Адамов и Дијане Јовановић вредно су вежбали и припремали се за божићну приредбу, која је одржана 20. децембра у физкултурној сали школе. Након приредбе организован је и ваشار.

Празнични дух постоји међу нашом децом која радо очекују овај велики догађај, што се види и из њихових радова. Божић не представља само поклоне, путовања или богату трпезу, већ рођење Господа Исуса Христа. У ишчекивању најрадоснијег празника, рођење Богородетета наши ученици свима унапред желе срећан Божић.

Енике Нађ Абоњи

Божић, Божић благи дан...

Приближавањем крају старе године, неминовно су свеближи предбожићни празници који претходе највеселијем хришћанском благдану. Истовремено на прагу је и зимски распуст у образовним установама, но, на одмор се не одлази без симболичне прославе Божића у школама и забавиштима.

Тако је то и у Реформатској основној школи и забавишту у Чанаду где се већ деценијама одвија настава на три народносна језика: међу њима и на румунском и на српском. Овогодишње припреме за божићне празнике памтиће се по историјском тренутку

– свечаним празничним програмима, приређеним у месном Дому народности, у којем су учествовали ученици који похађају часове румунског и српског језика. Након пригодних божићних мелодија и рецитација на румунском језику следио је краћи програм ученика српске језичке групе које, од почетка ове школске године подучава наставница Наталија Пауновић. Она се овом приликом одлучила на приказивање и објашњавање значења традиционалних обичаја везаних за важније предбожићне празнике, односно, сам Бадњи дан. Након приказа обичаја који се упражњавају на

Детињце, Материце и Очеве, на инпровизованој позорници нашао се постављени сто са орасима, јабукама, медом, а под столом прострвена слама, око стола чланови „ученичке“ породице, а на улазу домаћин са бадњаком. Уношењем симбола Божића у кућу, малобројним присутнима је постало јасно да се овим древним обичајем започиње божићно славље, а коришћеним предметима указује се на окружење у којем се Исус родио. Учесници сцене у назначеним моментима су на српском језику изговарали одговарајуће реченице док

је њихова наставница на мађарском језику објашњавала сценске слике и дешавања. Чанад је мултинционално насеље у којем суживот Срба, Румуна, Рома и Мађара датира из вишековне прошлости, али занимљиво је било чути краће коментаре који указују на то да су се ти лепо обичаји већ давно заборавили, па их данашња средња и млађа генерација и не памти. Из тог аспекта, евоцирање на те древне обичаје свакако је било поучно, не само за ученике који су били сами актери радње, већ и за одрасле који о српским божићним обичајима ни чули нису. Двадесетак „српских коринђаша“ програм о божићним празницима привело је крају народском божићном песмом...

Миленко Радић

ДО НЕК НОВЕ ГОДИНЕ
SZERB ÚJÉVI BÁL
 ДОМ КУЛТУРЕ У ПОМАЗУ
 POMÁZI MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
 (2013 POMÁZ, HUSZÁR UTCA 3.)

ЈАНУАР
 JANUÁR

ПОНЕДЕЉАК
 HÉTFŐ

13 19:00

Улазница/Belépő: 2.500 Ft

ОРКЕСТАР ЗОРА, Бранка Башић и Давид Ередич
 ZORA ZENEKAR, Basits Bránka és Eredics Dávid

Резервација / Árnyaltfoglalás: +36 20 434 3302/+36302036814
 pomazinfo@pomaz.hu

SEVERINA
Live Concert

PÉCS EXPO CENTER
2024.12.27. 19 h
RÉNTEK

Яггек:
 Toza.hu
 Lira-Móra Könyvesbolt -
 Árkád Pécs
 RoseHill Szolárium Pécs, Polgárszülő utca 8.
 Baja Tourinform Iroda
 Mohács Tourinform Iroda

БАЛКАН ФЕСТИВАЛ У ПЕЧУЈУ
 27. децембра на Печујском сајмишту „ЕКСПО
 ЦЕНТЕР“
 (Међери улица 72)

Програм:
 19.00 – Наступ Оркестра Барања
 20.00 – Концерт Северине
 Затим: Коло, игранка до зоре

САМОСТАЛНО ВЕЧЕ КУД-а „БАНАТ”

7. јануара 2025. године у 19 сати
 у Сеоском дому у Десци

КОНКУРС ЗА ПОПУЊАВАЊЕ РАДНОГ МЕСТА

Помашке ЈАСЛИЦЕ И ВРТИЋ „ХЕТСИНВИРАГ” [HÉTSZÍNVRÁG], при којем ради Обданиште „Мешевелђи” [Mesevölgyi] расписује конкурс за попуњавање радног места васпитача за обављање задатака васпитача на српском језику у наведеном вртићу. Педагогу-васпитачу у обданишту нуди се уговор о образовно-васпитном радном односу у јавном сектору на неодређено, пуно радно време. У конкурсној пријави, осим биографије кандидата треба приложити уверење о некажњавању не старије од три месеца, копије докумената којима се потврђује стручна спрема и квалификација.

Рок за подношење пријаве је: 25. 12. 2024.

Рок оцењивања пријаве је: 27. 12. 2024.

Датум планираног попуњавања
 радног места је: 01.01.2025.

Пријаве на конкурс се подносе на мејл:
iroda@hetszinvirag.pomaz.hu
www.kozszolgallas.ksz.gov.hu
 Редни бр.: 88187
 Евид.број: 640/2024

СРПСКЕ
 НАРОДНЕ НОВИНЕ

СЕРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.
www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ✦ Издавач: Српски медијски центар (ДОО-КфТ) ✦ За издавача: Радојка Филаговић ✦ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ✦ Фошорејорштер: Иван Јакшић ✦ Седиште редакције: Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ✦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ✦ Контакт: srpskenedeljenovine@gmail.com Web: www.snnovine.com ✦ Графички њрелом листица: Тибор Фуксел ✦ За шпшмјарују Szedéstiükör Vt.: Ференц Ибош ✦ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ✦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ✦ HU ISSN 2061–0238

СВЕЧАНОСТ

Адвентска традиција у Десци

Вишегодишња традиција у Десци је да се на Тргу Темпфли у центру насеља пред Сеоским домом поставља велики адвентски венац. Наравно, четири велике свеће, четири недеље пред сам Божић, уз пригодан програм пале познате личности села. Другу свећу увек пале и програм дају чланови Српске заједнице Деске.

Тако је то било и ове године и то 8. децембра. Почело је са поздравним рецитовањем песме Шандора Кањадија у извођењу начелника Ладислава Кираља, који је топло поздравио велик број присутних истакавши, између осталог, вишевековни заједнички живот Мађара и Срба.

Затим се потпредседник Дешчанске српске народносне самоуправе др Милан Јанчкин обратио присутнима на српском и мађарском језику. Говорио је о значају празника, који је веома важан за све људе, доносивши

срећу, љубав и мир. Потом је пожелело срећне празнике, да их проведу сви у здрављу и миру.

Следио је програм ученика Српске школе и малишана Српског забавишта. Песме и рецитације деца су извела на највећу радост присутних који су их наградили бурним аплаузом.

Ове године свећу су упалили протонамесник Светомир Миличић, месни православни парох и Перица Дунаи, уметнички руководилац КУД-а „Банат“. Након тога су чланови бираниг тела делили бомбоне деци, а и присутнима, који су могли да попију и чашу вареног вина, односно, чаја, а нудио се и машћом хлеб са луком те колачи.

Међутим, најважнији је био пријатељски разговор присутних који, нажалост, веома недостаје у нашем свакодневном животу убрзаног темпа и великог развоја технике.

Боривој Рус

Паљење адвентске свеће у Батањи

На главном тргу у Батањи, у свечаној и топлој атмосфери ишчекивања Божића, упаљена је трећа адвентска свећа. Ово је традиционални чин који симболизује радост и љубав у овом предбожићном периоду.

Ове године, част да упали свећу припала је српској заједници, а свечани чин обавила је директорка Батањске двојезичне српске основне школе и забавишта, Мелинда Њари. Окупљени грађани, упркос хладноћи, били су испуњени духом заједништва и празничне радости.

Својим наступом свечаност су улепшали ученици српске основне школе, који су припремили пригодан програм на српском и мађарском језику. Дечији гласови су одзвањали тргом, рецитујући песме, изводећи божићне композиције и музичке тачке које су додатно испуниле свечани чин паљења свеће. Њихов труд и радост унели су посебну топлину у овај дан, разгалили срца присутних и измамили аплаузе и осмехе. Окупљени су са радосћу и пажњом пратили програм, који је завршен жељама за мирне и благословене празнике.

Ова свечаност је још једном пока-

зала снажну повезаност заједнице и значај неговања традиције у духу међусобног поштовања и сарадње.

Српска заједница у Батањи очекује своје суграђане 6. јануара, на Бадњи дан, у поподневним часовима, када ће се традиционално запалити бадњак у црквеној порти батањског храма.

Станислава Ђенеш Екбаур

Прослава Св. Николе у Српском забавишту у Сегедину

У Српском забавишту и основној школи у Сегедину децембар обилује програмима.

Као и сваке године, наш вртић поред Светог Саве слави и Светог Николау као патрона нашег вртића. Ове године су га прославили 17. децембра у забавишту, а 19. децембра малишани увек заједно са васпитачима одлазе на литургију у цркву.

Деца су се вредно припремала, са

васпитачима су направила славски колач.

Свечани програм прославе је почео чином освећења славских дарова које су деца припремала са својим васпитачицама. Сам чин је служио вероучитељ протојереј Далибор Миленковић. Малишани групе „Меда“ су припремили кратак програм. Драматизацијом и рецитацијама су показали колико је Свети Никола вели-

ки светац, заштитник сиромашних и деце. Имали смо ту част да угостимо председницу Српске самоуправе из Сегедина Наду Малбашки, која је у име бираниг тела припремила поклоне за децу.

По завршетку програма уследило је дружење и послужење са финим колачима у којем су сви уживали. Деца су се јако обрадовала поклонима. Дружење је протекло у веома веселом расположењу. Деца из вртића и из 1. разреда су уживала у дружењу.

Веома је важно очувати традицију и децу од малих ногу васпитавати и учити о вери. Славе су важан део у животу српског народа.

Енике Нађ Абоњи

